

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVÁR 1952. január 17. csütörtök, ARA 4 LEJ IX. ÉVFOLYAM, 14. SZÁM.

Előre, 1952. évi tervelőirányzataink sikeres teljesítéséért!

Az üzem gépesítésével növelik a „Feleacul“-üzem dolgozóit a gyár teljesítőképeségét

A kolozsvári „Feleacul“-üzem tervirodája is befejezte 1951. évi zárszámadását. Jelentésük-ből kitűnik, hogy az évi tervelőirányzatot még november 28-án befejezték és a termékek minőségének megjavítása terén is jelentős eredményeket értek el. Észszerű anyaggazdálkodással decemberben 93 ezer lej értékű megtakarítást mutattak fel a dolgozók. Az év folyamán elért megtakarítások által az üzem munkásainak és technikusainak sikerült az előírányzott 2 százalékos helyett 5,10 szá-

zalékkal csökkenteniük az önköltséget.

Az ötéves terv második évében is szép eredményekről számolnak be az üzem dolgozói. Az újévet két új gép beállításával kezdték meg. Az eddigi gépeket lábbal kellett hajtani s a most érkezett gépek pedig motorral hajtottak és lényegesen nagyobb a teljesítőképeségük, mint az előzőké.

Az üzemben Tóth Irén mesternő járt az élen, aki segítségére van munkatársainak s ha valaki betegség miatt hiányzik,

szívesen helyettesíti a gép mellett. Pinte Mária január másodikától már eddig 40 százalékos tervteljesítést ért el a havi termelésben. Ilyes Anna pedig naponta 30—33 százalékos teljesítést ért el.

Az 1952. évi terv időelőtti teljesítése érdekében kibővítik a szovjet munkamódszerek alkalmazását. Néhány nap múlva a Kotleár-féle nevelési módszer szerint szerződéseket kötnek a dolgozók.

ÚJ LENDÜLETTEL FOGTUNK MUNKÁHOZ AZ ÉV ELSŐ NAPJÁN

Egy új, harcoss évet kezdünk meg, ötéves tervünk második évét. Vállalatunk, a kolozsvári kefégyár dolgozói kemény elhatározással fogtak munkához. Valamennyiünk óhaja az, hogy ebben az évben sokkal nagyobb eredményeket érjünk el, mint az elmúlt esztendőben.

E törekvésünk megvalósításához természetesen tervszerűbb munkára van szükség. Ennek érdekében üzemünk technikai vezetői még egyszer átvizsgálják a munkabeosztásokat. A szocialista munkaversenyek megszervezése érdekében már meg is kötöttük a szerződéseket. Eddig 3 dolgozó a Nina-Nazarova-féle módszer szerint gondozza gépét, 10-en a Kotleár módszer szerint nyertek szakmai képesítést, 3-an pedig a Kuznyecov-féle módszer szerint a szerszámok újraelészítésére fordítják szabadidejüket.

Gálfi Anna,
a kolozsvári kefégyár dolgozója

A DOLGOZÓK JÓ ELLÁTÁSÁÉRT

Az elsőik között adjuk el az államnak a kötelező husmennységet

Mi, a csákgörbői „December 21“ kollektív gazdaság tagjai is megbeszéltük a városi dolgozók hussal és zsiradékkal való ellátásáért hozott törvényerejű kormányrendeletet és megértettük annak óriási jelentőségét. Az átanulmányozás után résztvettünk a kulturoththonban tartott gyűlésen is. A kollektív gazdaságon kívüli szegény- és középparasztokkal alaposan megvitattuk a húsbeszolgáltatást. Ennek eredményeként még jobban megértettük azt, hogy

ezzel a határozatával a minisztertanács a városi dolgozók hús- és zsiradék-ellátását kívánja megjavítani és ezzel párhuzamosan országunk állatállományának magas színvonalra való fejlesztését is nagymértékben elősegíti.

E rendelkezés alkalmazásával az eddiginél sokkal jobban kifejlődik a város és falu közötti árucseré és ezáltal a szocializmust építő dolgozók újabb hatalmas csapatát mérnek az üzerekre, a feketézőkre. A húsellátási kötelesek teljesítésével, a városi munkások olcsón jutnak bő-

séges élelemhez, akkor könnyebben, több és olcsóbb iparcikket vásárolhatunk mi, falusi dolgozók is.

Eppen ezért arra törekedünk, hogy a kötelező húsellátással kapcsolatos hazafias kötelességünket elsőik között teljesítsük. De nemcsak teljesítjük, hanem a kötelező mennyiségnél nagyobb súlyú állatokat fogunk eladni az államnak, mert ezzel segítjük a munkásokat, hogy több ekét, traktort, ruhát és cipőt küldjenek nekünk.

Luca Gheorghe és Marcis Vasile,
kollektívisták

A dolgozó parasztlak példát a tavaszi előkészületekben az állami gazdaságoktól

Kolozsvár-tartományban az állami gazdaságok dolgozói fokozott lendülettel készülnek a tavaszi kampányra. E munkálatok során is igyekeznek betölteni a szocialista mezőgazdálkodásban élenjáró szerepüket. Az eddigi eredményeket tekintve, a szegény- és középparasztlak példát vehetnek az állami gazdaságoktól. Az egyénileg dolgozó földművesek a hiányos szervezés és gyenge mozgósító munka következtében még alig kezdték meg a tavaszi elők-

születeket. Kolozsvár-tartomány állami gazdaságai már 44 százalékban teljesítették a traktorjavítási tervet. A traktorekék 38 százalékát, a vetőgépek és kultivátorok 26, a zöldszékertészetek öntözőgépeinek pedig 38 százalékát helyezték üzemképes állapotba.

A javítási munkálatokban a dési és kolozsvári állami gazdaságok járnak az élen. Már 70 százalékban végezték el a traktorok javítási munkálatait. A vezetőség hibájából

a kolozsvári állami gazdaságban megkésték a javítással. Az élenjárók példáját követve a kolozsvári állami gazdaság dolgozóinak be kell hozniuk az eddigi lemaradást. A gazdaság vezetősége sürgősen teremtesse meg ennek a lehetőségét.

Ugyszintén a helyi néptanácsok is mozgósítsák a dolgozó földműveseket, akik ösztönzést merítve az állami gazdaságok jó példájából, maradtaklanul készüljenek fel a tavaszi vetési csatára.

Hírek a Szovjetunióból

FALUSI KÖNYVTÁRAK A SZOVJET ÖRMÉNY KÖZTÁRSÁGBAN

A nagy magasságban fekvő Szován-tó partján épült Covadchiu nagy örmény falu. A forradalom előtti örmény irodalomban ezt a falut így jellemezték: piszkos és járhatatlan utcák, félig rombadólt kunyhók, amelyek nélkülözik a fényt és a meleget. Ez volt a falu képe ezeltől 30—35 évvel. A kolhozgazdálkodás átalakította ezt a régi falut, valamint még

több száz más örmény falut is. A széles és egyenes utcákon végig új, magas házak emelkednek. Az iskola, a klub és a rádióállomás állomás épületei, díszere válnak a falunak. De a falu büszkesége az a három könyvtár, amelyben ezer és ezer kötet irodalmi, politikai, tudományos és technikai könyv van. Ezeket a könyvtárakat naponta nagyszámu kolhozdolgozó látogatja.

Örményországban évről-évre bővül a falusi könyvtárak hálózata. Jelen-

leg a Köztársaságban 1300 könyvtár működik. Minden falunak megvan a maga könyvtára. A háború utáni években a könyvtárak száma jelentékeny mértékben emelkedett. Évről-évre növekszik a falusi könyvtárak könyvtárlománya is. Az elmúlt év 9 hónapjában ezek a könyvtárak egymillió rubel értékben szereztek be irodalmi könyveket.

A falusi könyvtárak helyiségeiben gyakran irodalmi megbeszéléseket és előadásokat rendeznek.

A népi demokratikus országok mezőgazdasága a fellendülés útján*

Az európai népi demokratikus országok az állami, a politikai, a gazdasági és a kulturális élet minden területén elért kiemelkedő eredményekkel léptek át az új, 1952-es esztendőbe.

E sikerek mindenekelőtt abban lelik magyarázatukat, hogy a népi demokratikus rendszer fölébresztette a városi és falusi dolgozók alkotó erőt, megszervezte ezeket az erőket s a népgazdaság helyreállításának és további fejlesztésének szolgálatába állította, a szocializmus építésére, a néptömegek jólétének határozott megjavítására irányította.

A népi demokráciák mezőgazdasága is nagy sikereket ért el. Az ipar gyors növekedése, az állam részéről a falunak nyújtott állandó segítség, a kommunista és munkáspártoknak a parasztlak körében végzett hatalmas politikai és nevelő munkája megteremtette a feltételeket a mezőgazdaság fölemelkedésére és átalakulására. A mezőgazdaság fellendülése viszont kiszélesítette az ipar további fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges élelmiszer- és nyersanyagbizsist. A második világháború befejezése óta eltelt néhány esztendő alatt ez országok mezőgazdasági termelése jelentősen megnövekedett és továbbra is évről-évre növekszik. Romániában például a hektáronkénti buza-termés 1950-ben 14,1 százalékkal, 1951-ben pedig már 80 százalékkal volt magasabb, mint 1949-ben. Bulgáriában a mezőgazdasági termelés általános színvonala 1951-ben 43 százalékkal haladta meg az 1950. évi. Hasonlóképpen komoly sikereket ért el valamennyi népi demokratikus országban az állattenyésztés minden ágában. Az állami gabonabeadási tervet valamennyi népi demokratikus országban sikerrel teljesítik.

A mezőgazdaság általános fölemelkedését a népi demokratikus országokban mindezenekelőtt azok az agrárjellegű, forradalmi átalakulások készítették elő, amelyeket a népi demokratikus rendszer még fennállásának első időszakában hajtott végre. Ezek az átalakulások voltak a népi hatalom első nagyszabású intézkedései, amelyek ezekben az országokban az osztályok közötti erőviszonyok gyökeres megváltoztatására irányultak. A földreform felszabadította a népi demokratikus országok mezőgazdaságát a feudális béklyóitól, megszabadította a földesuri tulajdon és a kegyetlen kapitalista kizsákmányolás bilincseitől. A földreform azoknak adta át a földet, akik megművelik, és ennek következtében megváltozott a falusi lakosság szociális összetétele. A földesurakat, mint osztályt felszámolták. Alapjában véve eltűnt a földművelés-réteg, a falusi proletariátus óriási serege; megerősödött és szilárdan talpraállt a kevés földdel bíró parasztlak; a falu jelentős mértékben középparasztlak jellegűvé vált. A kulákság a falun elvesztette korábbi gazdasági és politikai erejét.

A földesuri nyomástól megszabadult kis- és középparasztlak anyagi helyzete igen komolyan megjavult. Mindenekelőtt ez az a döntő nyereség, amelyet a parasztlak fő tömege a népi demokratikus rend győzelmeinek és a földreform végrehajtásának eredményeként könyvelhetnek el.

A népi demokráciák széles paraszttömegeinek helyzete gyökeresen különbözik a kapitalizmus országokban, a gyarmati és függő országokban élő parasztlak helyzetétől. Az elviselhetetlen adók, a földnélkül-

ség és földszűke, a földesuri elnyomás és az uzorások garázdálkodása ezekben az országokban súlyos nélkülözésekre kárthatja a parasztlakot. Így például az Egyesült Államokban — miként a szenátus mezőgazdasági albizottsága is beismerte — a farmerek 43 százaléka (több, mint 2 és fél millió gazdaság) inséges körülmények között tengődik.

A mezőgazdaság fellendülése a népi demokratikus országokban a Szovjetunió fölbecsülhetetlen testvéri segítsége alapján vált lehetővé. A szovjet állam traktorok, kombájnok és más legújabb típusú mezőgazdasági gépek, műtrágya, elsőrendű minőségű vetőmag szállításával, gazdag agrotechnikai tapasztalataival segítette és segíti ma is a népi demokratikus országokat. Komoly szerepet játszik ez országok földművelésének fölemelkedésében a hazai mezőgazdasági gépgyártás fejlődése is. A mezőgazdaságban megnövekedett és megerősödött az állami és a szocialista szektor. A Szovjetunió példájára az európai népi demokratikus országokban összesen több, mint 1100 állami gép- és traktorállomást létesítettek, amelyek a mezőgazdaság fölemelkedésének legfontosabb eszközei, a mezőgazdaság szocialista átalakításának támaszpontjai. A legújabb mezőgazdasági gépek egyre elválaszthatatlanabbul hozzátartoznak a parasztlak mindennapi életéhez. Lengyelország szántóföldjein például 1951-ben több, mint 25.000 traktor dolgozott. Ez tízszer annyi, mint amennyi a háború előtt volt Lengyelországban. Bulgáriában tavaly 550 szovjet kombajn volt üzemben, az ország traktorállománya pedig 24 százalékkal növekedett az 1950. évihez viszonyítva. Jelentősen gyarapodott a többi népi demokratikus ország mezőgazdasági géppárlománya is.

A népi demokratikus országok mezőgazdaságát az jellemzi, hogy a dolgozó parasztlak egyre inkább vonzódik a szövetkezés felé. A Szovjetunió kolhozparasztlakának példáján és saját tapasztalataik alapján a népi demokratikus országok parasztlakai mindjobban meggyőződnek a mezőgazdaság kollektív formájának nagy előnyeiről. Ezzel a vonzódással, valamint a vitathatatlan tényrel számolva, hogy nem lehet a szocializmust kétféle alapon — a szocialista nagyipar és az elmaradt, kisártermelő parasztlak alapján — építeni, a népi demokratikus országok kommunista és munkáspártjai az utóbbi kétféle három év alatt hozzáfogtak ahhoz, hogy a mezőgazdaságot fokozatosan szocialista ultra tereljék, oly módon, hogy mezőgazdasági termelőszövetkezeteket létesítettek. Ebben a vonatkozásban már komoly sikereket is érttek el. A mezőgazdaság kollektív formára való átterés a teljes önkéntesség elvének szigorú alkalmazása alapján megy végbe és így is kell végbemennie, azon az alapon, hogy a parasztlak saját tapasztalataikból győződnek meg arról, hogy a szövetkezés útja az egyetlen helyes út, amely jó módú életet vezet.

A fiatal mezőgazdasági termelőszövetkezetek tapasztalatai és sikerei valamennyi népi demokratikus országban napról napra világosabban bebizonyították a termelőszövetkezetek hatalmas életerejét és vitathatatlan fölényét az egyéni kisgazdasággal szemben. 1951-ben a termelőszövetkezetek földjeinek átlagos terméshozama valamennyi népi demokratikus országban 15—40 százalékkal haladta meg az egyéni parasztlak földjeinek átlagos terméshozamát. Ennek eredménye-

* Megjelent a „Tartós békéért, népi demokráciáért!” című lap 1952. január 13-iki 2. (166.) számában.

A szovjet küldöttség konkrét békejavaslatai az ENSz politikai bizottságának január 12-i ülésén

PÁRIZS. (Agerpres.) — Az ENSz közgyűlésének politikai bizottsága január 12-én megkezdte a szovjet küldöttség által előterjesztett napirendi pont megvizsgálását, amelynek címe: „Egy újabb háború veszélyének elhárítására szolgáló intézkedésekről, valamint a népek közötti béke és barátság megerősítéséről”.

Visinszkij szovjet főmegbízott beszédében hangsúlyozta a fegyverkezési verseny katasztrofális hatását az atlanti agressziós csoport több országában. Kimutatta, hogy a fegyverkezési verseny okozza a nemzetközi helyzet feszültségét, az atlanti országok népeinek elszegényedését és élet-színvonalának további rosszabbodását. Különös érdeklődést váltottak ki a szovjet főmegbízottak az atomfegyver megtiltásával és a nemzetközi ellenőrzéssel kapcsolatban előterjesztett javaslatai.

Visinszkij elvtárs a szovjet kormány nevében a következő határozattervet terjesztette a politikai bizottság elé, azzal, hogy a politikai bizottság továbbítsa a közgyűléshez:

1. A közgyűlés mondja ki: összeférhetetlen az ENSz-tagsággal az, hogy valamely állam résztvegyen az atlanti agressziós tömbben. Összeférhetetlen az ENSz-tagsággal az, hogy egyes államok, elsősorban az USA tengerészeti és légi hadászati támaszpontokat létesítsenek más országok területén.

2. Az ENSz közgyűlése mondja ki, szükségesnek tartja, hogy:

a) a koreai hadműveletekben résztvevő országok haladéktalanul vessenek véget a hadműveleteknek, kössék meg a fegyverszünetet és 10 napon belül vonják vissza csapataikat a 38. szélességi foktól.

b) három hónapon belül vonják vissza az összes idegen

csapatokat, valamint a külföldi, idegen önkéntes alakulatokat Koreából.

3. Az ENSz ismerje el, hogy az atomfegyver használása támadó és tömegpusztító fegyverként, ellentétben áll a népek becsületével és összeférhetetlen az ENSz-tagsággal. Ezért a közgyűlés mondja ki az atomfegyver feltétel nélküli megtiltását és szigorú nemzetközi ellenőrzés létesítését a tilalom végrehajtására; az atomfegyver megtiltása és a nemzetközi ellenőrzés egyidejűleg lépnek érvénybe. A közgyűlés utasítsa a leszerelési bizottságot, hogy dolgozzon ki és terjesszen a Biztonsági Tanács elé 1952. június elsejéig egyezménytervet, amely intézkedéseket tartalmaz a közgyűlés határozatának teljesítésére az atomfegyver megtiltása, gyártásának megszüntetése és a már meglévő atombombakészlet kizárólag békés célokra való felhasználása tekintetében és a szigorú nemzetközi ellenőrzés létesítését illetően.

4. A közgyűlés ajánlja a Biztonsági Tanács állandó tagjainak — az USA-nak, Angliának, Franciaországnak, Kínának és a Szovjetunióknak —, hogy a határozat elfogadásától számított egy éven belül egyharmaddal csökkentsék a határozat elfogadásának pillanatában meglévő fegyverzetüket és fegyveres erejüket.

5. A közgyűlés ajánlja, hogy azonnal, — de legkésőbb egy hónapon belül, — mielőtt a közgyűlés elfogadja az atomfegyver megtiltására, valamint az öt hatalom fegyveres erőt és fegyverzetét egyharmaddal való csökkentésére vonatkozó határozatot, az összes államok nyújtsanak be teljes, hivatalos adatokat a fegyverzetükről és fegyveres erejükről, beleértve az atomfegyverre és az idegen területeken lévő katonai támaszpontokra vonatkozó ada-

tokat. Az adatok feleljenek meg a felsorolt határozatok elfogadásakor érvényben lévő tényleges helyzetnek.

6. A közgyűlés ajánlja, létesüljön a Biztonsági Tanács keretében egy nemzetközi szerv, amelynek hatáskörébe tartozik az atomfegyver megtiltására, a fegyverzet és a fegyveres erők csökkentésére vonatkozó határozatok teljesítésének ellenőrzése, valamint az egyes államok által fegyverzetükről és fegyveres erejükről benyújtott adatok ellenőrzése. Az atomfegyver megtiltására és a fegyverzet csökkentésére vonatkozó határozatok tiszteletben tartásának biztosítására, a nemzetközi ellenőrző szervnek joga van ahhoz, hogy állandó felügyeletet gyakoroljon, de minden joga beavatkozni az államok belügyeibe.

7. A közgyűlés felszólítja az összes államok kormányait, azokat, amelyek tagjai és azokat is, amelyek jelenleg nem tagjai az ENSz-nek; hogy egy világszerte elterjedt keretben vizsgálják meg fegyveres erők és fegyverzetük lényeges csökkentésének kérdését, valamint gyakorlati intézkedések kérdését az atomfegyver megtiltására és a tilalom teljesítésének nemzetközi ellenőrzésére. Ajánlatos, hogy ezt a világszerte elterjedt keretben vizsgálják meg előbb, de semmiképpen sem később, mint 1952. július 15-ig, hívják össze.

8. A közgyűlés szólítsa fel az Egyesült Államokat, Angliát, Franciaországot, Kínát és a Szovjetuniót, hogy kössenek békeegyezményt, egyesítsék erőfeszítéseiket ennek a feneköltés nemese céljának a megvalósítása érdekében. A közgyűlés szólítsa fel az összes többi békeszerető országot is, hogy csatlakozzék a békeegyezményhez.

A politikai bizottság a kérdés vitáját január 14-én folytatta.

A koreai távirati iroda leleplezi az amerikaiak zsaroló mesterkedéseit a fegyverszüneti tárgyalásokon

Valamennyi koreai lap közölte a Koreai Központi Távirati Iroda „Miért nem jutnak előre a fegyverszüneti tárgyalások” című jelentését. A jelentés ezt írja:

Negyvenhét nap telt el azóta, hogy megkezdtek a fegyverszüneti tárgyalások 3. napirendi pontjának tárgyalását és 26 napja tárgyalják a 4. napirendi pontot. A pontok megvitatása során világosan kitűnt a tárgyalásokat folytató felek álláspontjának éles szembenállása, lelepleződött az amerikaiak szennyes, rabló mivolta.

Mi őszintén kívánjuk a békét és türelmesen mindent megteszünk a tárgyalások sikere érdekében — írja a jelentés. Az amerikaiak azonban fenyegetésekkel, megfélemlítésekkel és nyílt zsarolással akarják kikényszeríteni annak a képtelen követelésüknek teljesítését, hogy Észak-Koreában korlátozzák a katonai berendezések építését. Ezzel az ürüggyel más állam belügyeibe akarnak beavatkozni, de mindenekelőtt el akarják huzni a tárgyalásokat és folytatni akarják a háborút. Az amerikaiak arcátlan követeléseiket azzal indokolják, hogy állítólag engedményeket tettek a tárgyalásokon. Az engedményeket azonban nem az amerikaiak, hanem a koreai-kínai küldöttség tette, amint ezt Sze Fan tábornok, a küldöttség tagja helyesen kijelentette.

A koreai nép az amerikaiak arcátlan követeléseiből arra az egyetlen következtetésre jut, hogy az amerikaiak nem tanultak a háború több, mint másfél éve alatt elszenvedett vereségeiből.

Az amerikaiak január 6-án nyíltan belsérték, hogy csapataikat Japánból Koreába dobják át. Az amerikai képviselő nyíltan kijelentette: „Erősítjük egységeinket”.

Ha az amerikaiak őszintén akarják Koreában a békét, le kell mondanok esztelen követeléseikről és el kell fogadniuk a koreai-kínai küldöttség igazságos javaslatait. A koreai nép addig folytatja harcát, míg Koreában helyre nem áll a béke, — mondja a Koreai Távirati Iroda jelentése.

A KOREAI HADIHELYZET
FENJÁN. (Agerpres.) — A koreai néphadsereg főparancsnokságának január 13. jelentése közölte, hogy a koreai néphadsereg egységei szoros együttműködésben a kínai önkéntesekkel, az összes frontszakaszon védelmi harcokat vívnak az agresszorok ellen.

Január 12-én a keleti frontszakaszon kemény harcok folytak. A nyugati és középső frontszakaszon a helyzet változatlan. A néphadsereg léghárító ütegei lelőtték két ellenséges repülőgépet, amelyek Vonszan, Muncsihon, Namfo és Dunha tartományok békés lakosságát bombázták.

A NDK külügyminiszterének felhívása a bonni kormányhoz

POTSDAM. — (Agerpres.) Január 12-én Potsdamban nagygyűlés zajlott le, amelyen felszólalt Georg Dertinger, a Német Demokratikus Köztársaság külügyminisztere.

A külügyminiszter beszédében kijelentette: „az össznémetországi választásokkal kapcsolatban nem egyes pártok vagy politikusok érdekeiről van szó, Németország érdekei forognak itt kockán.” A külügyminiszter

beszédében felkérte a bonni kormányt, hogy mielőbb tegyen meg minden intézkedést a Kelet- és Nyugat-Németország közötti tárgyalások megkezdésére.

Dertinger külügyminiszter a következő szavakkal fejezte be beszédét: „A béke vagy a háború, Németország széttagolása, vagy egységesítése kérdésének megoldását magára a német népre kell bízni.”

III.

NOVEMBER 20-ÁN reggel 6

óra 30-kor Lenin felszólalt a Moszkvai Szovjetek teljes ülésén. Ez volt utolsó beszéde. Mint mindig, a lelkesedés hullámát váltotta ki megjelenése az emelvényen. A felzúgó taps és éljenzés hosszú ideig valóssággal megakadályozta, hogy megszólaljon.

Lenin felszólalását ezekkel a látnoki szavakkal fejezte be:

„Mi a szocializmust belevittük a mindennapi életbe és ott kell rendeznünk. Ez mai napunk feladata, ez korszakunk feladata. Engedjék meg, hogy végül abbéli meggyőződéseimnek adjak kifejezést, hogy bármennyire nehéz is ez a feladat, bármennyire új is előbbi feladatunkhoz képest, bármennyire nehézséget okoz is nekünk — mindnyájan együtt, ha nem is holnap, hanem néhány év múlva, mindnyájan együtt megoldjuk ezt a feladatot, ha bármibe kerül is; és a NEP Oroszországból a szocialista Oroszország lesz.”

Hatalmas mennyiségű levél tanusodik a dolgozók határtalan szeretetéről Lenin iránt és mély, őszinte örömről afelett, hogy Lenin beszédét a rendes munkához.

Hogy itt csak egyetlen példát említsék, az Októberi Szocialista Forradalom ötödik évfordulója alkalmából a Petrográdi Petrotextil munkásai ezt írták Leninnek:

„Drága és nagyon tisztelt Vlagyimir Iljics!

Az évforduló alkalmából a petrográdi textilüzemek munkásai forró üdvözlétükkel együtt egy, az üzemükben előállított takarót küldenek Önnek.

A Petrotextil munkásai azt szerelnék, ha azzal a fizikai meleggel, amit a mi szerény ajándékunk jelent, megérintné, drága Vlagyimir Iljics, a mi munkás szíveinknek forróságát is, amellyel szeretnénk Önt körülölelni. Szeretnénk megjegyezni Önnek azt is, hogy az üzemünk népeinek rettenetes kopottsága, a gazdasági romok és a mindenféle hi-

Lenin életének utolsó esztendei

Írta: L. FOTIJEVA

nyosságok ellenére nem dolgozunk rosszabbul, mint a háború előtt, ami azt jelenti, hogy mi mindennel sikerrel megbirkózunk, amit magunk elől tűzünk.

Drága Iljics, használj a takarót jó egészséged érdekében.”

1922 november 3-án Vlagyimir Iljics az alábbi néhány sorban válaszol a levélre:

„Drága Elvtársak! Egész szívemmel köszönöm a takarót, amit nekem küldtek; kitűnőnek találok.”

NOVEMBER MÁSODIK FELTŐL

kezdve Lenin újra fáradtnak érzi magát. Fejgörcsei és álmatlansága súlyosbodik. Titkárainak 1922 november 20-i jegyzeteiben ezt olvashatjuk:

„Ma az orvosok egy teljes hét pihenőt írtak elő számára. Legteljesebb munkatiltalom.”

Azonban Lenin nem tud teljesen lemondani a munkáról. November 25-én, amikor pihenőre itélték, hazavitt lakására néhány iratot, hogy azután otthonról néhány telefonutasítást adjon. Este 6 órakor, amikor szokása volt, visszajött irodájába, telefonált, fogadott. Fél héttől fél nyolcig meglátogatta őt Cjurupa, a Népbiztosok Tanácsának alelnöke és csak azután tért haza újra, a akkor is még tovább dolgozott. Ugyanez történt másnap és a következő napokon.

December 13-án az orvosok megparancsolják Leninnek, hogy teljes pihenőt tartson és hagyja el Moszkvát. Ettől a naptól kezdve Lenin hozzálépett —, ahogy ő saját maga mondta — „ügyei likvidálásához”, azaz befejezi néhány munkáját amelyet különösen fontosnak tartott. December 13-án Lenin levelet írt a külkereskedelm monopóliuma

ügyében. Ezt a Központi Bizottság teljes üléséhez címezi és Stálinra bizza a levél közvetítését. Ebben a levélben Lenin szembeszáll Buharinál és Szokolnyikokkal, akik a külkereskedelm állami monopóliumának megszüntetése mellett kardoskodnak és azt igen magas vámtarifákkal akarják helyettesíteni.

A Központi Bizottság teljes ülésén megerősíti a külkereskedelm állami monopóliuma megőrzésének teljes szükségességét.

December 16-án Lenin ágyának esett s így le kellett mondania arról, hogy a Szovjetek X. kongresszusán megszólaljon. Ettől a pillanattól kezdve Lenin életének új szakasza kezdődött, igen súlyos, nehéz szakasza, betegségének korszaka.

A X. ÖSSZOROSZORSZÁGI SZOVJET KONGRESSZUS 1922

december 23-án nyílt meg. A főkérdés a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniójának megerősítése volt. A kongresszuson, és egy héttel később, a Szovjetek I. Összszövetségi Kongresszusán — amely a Szovjetunió megalakulását jelentette — Stálin elvtárs terjesztette be a beszámolót. A kongresszus forró üdvözlét küldte Leninnek és megválaszolta a kongresszus diszelnakál.

Az új év első napjaiban az orvosok megengedték Leninnek, hogy naplóját diktálja előbb husz, majd napi 40 percen át.

Ennek az engedélynek a hírtokában 1923 januárjától márciusáig diktálta Lenin utolsó zseniális cikkeit, amelyek hosszú időn át mint a Bolsevik Párt irányvonalá maradtak fenn. Ezek a „Naplójegyzetek” „A szövetkezetekről” a „Hogyan szer-

vezzük át a munkás és parasztelienőzést”, a „Forradalmunkról”, s az „Inkább kevesebbet, de jobban”.

LENIN UTOLSÓ CIKKEINEK

döntő jelentőségük van mind elméleti, mind gyakorlati szempontból. Megerősítik azt az elvet, hogy a szocializmus felépíthető egyetlen országban, és kidolgozzák a szocializmus alapos tervét a Szovjetunióban, amely akkor a kisparasztok országa volt. Rámutatnak annak a fontosságára, hogy meg kell erősíteni és meg kell őrizni a munkások és parasztek szövetségét, hogy meg kell erősíteni a proletariátus diktatúráját, rámutatnak a szükségesesgére, hogy fejleszteni kell a nehézipart, a vilámszítást, amely anyagi alapja a szocializmus építésének. Lenin kidolgozza zseniális tervét a szövetkezetekről és megmutatja az utját a szocialista társadalom építésének a szovjetek országában, azt az utat, amely a legérthetőbb és leghozzáférhetőbb a parasztság számára. Kifejti konkrét tervét az államapparátus újjászervezésére, működésük megjavítására és működési költségeinek csökkentésére. Az így megtakarított összeget a nehézipar fejlesztését hivatkozva szolgálni.

Februárban Lenin egészségi állapota némiképp javult. Az orvosok megígérték neki, hogy egy hónap múlva olvashatja majd az újságokat.

Február 10-én Lenin 11 könyvet kért különböző tárgykörből, azonban néhány nap múlva egészsége állapota hirtelen újra romlani kezdett. Március 2-án utolsó ízben újra olvasta cikkeit. Inkább kevesebbet, de jobban” és utasítását adott hogy küldjék nyomdába. Március 9-én bekövetkezett betegségének harmadik és legsúlyosabb támadása, amely teste egész jobboldalát megbénította és súlyos tüneteket okozott.

EGY NAPON, OKTÓBER 19-ÉN,

Lenin váratlanul bement a garázsba, beült az autójába és Moszkvába vitette magát. A Kremlbe érkezve, lakásába ment. Körülnézett az ülésteremben és irodájában. Azután visszament gépkocsijába, körüljárta a mezőgazdasági kiállítás parkját (ez jelenleg a központi Gorkij-park), azután visszahajtott Gorkiba. Ez az utazás, amelyet felesége és testvére, Mária Iljicsna társaságában tett meg, mintegy három óra hosszát tartott.

November 2-án találkozott utoljára Lenin a munkásokkal: egy gluhovi üzem munkásaival, akik 18 fiatal cseresznyefát adtak át neki a gorki kert számára.

Kuznyecov elvtárs, egy 60 éves munkás bucsuzott el tőle utoljára. Két percig is egymást átölelve maradtak és mi hallottuk, amint az öreg Kuznyecov könnyen keresztül így beszélt:

„En kovács vagyok, munkás, Vlagyimir Iljics. En kovács vagyok. Mi mindazt megkövácsozunk, amit te tervezél...”

A munkásokkal való ez a találkozás igen nagy öröm volt Lenin számára. Éjjel-nappal őrt álltak mellette legközelebbijeit és ilyenkor Scedrin könyveit, Gorkij írásait, verseket olvastak fel, Jack London egyik elbeszélése, „Az élet szerelme”, amelyet két nappal halála előtt olvastak fel neki, különösen nagy hatással volt rá.

1924. január 21-én délután 6 óra 50 perckor Vlagyimir Iljics Lenin szíve megszűnt dobogni.

LENINT FORRÓN SZERETTEK

a munkások és parasztek, forrón szerette őt az egész szovjet nép. Lenin fenntartás nélkül odaadta magát egész zseniális szemlével, egész végtelenül nagy és jó szívével, a nép boldogulásáért vívott küzdelemnek, az egész emberiség boldogulásáért vívott küzdelemnek. Sohasem tért el ettől az utól, amelyet fiatalságában választott.

A bánffyehyuni GTÁ dolgozói is harcolnak az ötéves terv teljesítéséért

Traktorok mély dübörgése száll a reggeli csendben. Az udvaron élénk sürgés-forgás. Az őszi kampány után tartott rövid pihenő már régen véget ért. A traktoristák javítják, olajozzák gépeiket, hogy a tavasz a legnagyobb rendben találjon mindent.

A keményre fagyott göröngyök szétomlanak a nehéz hernyótalpak alatt, amint a fiatal traktoristák befordulnak traktoráikkal az ujonnan épült műhely felé. Új, korszerű műhelyben dolgoznak ezután. A tavasszal meginduló építési munkálatokkal még jobban átalakul az egész GTÁ mostani képe. Új lakásokat kapnak a traktoristák is. Fürdő, öltözők és klub teszi majd kényelmessé itt is a dolgozók életét.

— Mintagépállomás lesz a miénk, — mondják büszkén a traktoristák, s szemüket már a holnap nagyszerű képe csillogtatja.

Az öreg Kis Ferenc, a mű-

hely felelőse, úgy járkal közöttük, mintha a fiatalok egytől-egyet gyermekei volnának. Szeretettel, lelkesen magyaráz, ha kérdésekkel fordulnak hozzá.

— A javítások idejére szóló tervet is úgy készítettük el, hogy ez alatt az idő alatt is tanulhassanak, emelhessék szakmai képzettségüket — mondja.

Valóban, a február 6-ig terjedő javítási munkálatok alkalmat adnak minden traktoristának, hogy a GTÁ területén található mindenfajta géppel még jobban megismerkedjen. A gépek három csoportjánál egy-egy brigád dolgozik ez alatt az idő alatt. Minden brigád 6 napig foglalkozik egy gépcsoportnál, s a 6 nap után másfajta gépeknél dolgozó brigádot vált fel. Így haladva a javítási munkák befejezéséig, minden brigád alaposan megismer minden gépcsoportot.

A nevelés azonban nemcsak ennyiben merül ki. A téli hónapokat igyekeznek úgy kihasználni, hogy a traktoristák szakmai képzettségben és politikai tudásban is megerősödjék. Kezdhessék meg majd a tavaszi munkálatokat. Ezt célozzák a még szervezésben lévő politikai és szakmai tanfolyamok is. Február közepéig hetenként két délután fognak politikai előadásokat, mechanikát és agrótechnikát hallgatni a fiatalok. Körülbelül minden tárgyra 12 óra előadást és ugyanannyi szemlényt tartanak. Külön esti előadások keretében foglalkozik Galgóczi Sebestyén főmérnök az adminisztratív szemlényekkel.

Egyre többet akarnak tanulni a bánffyehyuni GTÁ dolgozói, mert tudják, hogy mezőgazdaságunk szocialista átalakításának munkálataiban rájuk is nagyfontosságú szerep hárul.

K. J.

A VÖRÖSKERESZT IV. KERÜLETI SZERVEZETE ÚJ KADEREKET NEVEL

Az utóbbi időben Kolozsvár-tartományban is széles körben bővül a Vöröskereszt-hálózat, amely mind erősebb tömegszervezetté válik a dolgozók egészségének megvédése érdekében.

A Vöröskereszt-szervezet az egész tartomány területén elsősegélynyújtási tanfolyamokat szervezett és szervez ezéven is a munkahelyeken. Az elmúlt év utolsó negyedében Kolozsváron a IV. kerülethez tartozó vasuti könyvelőség és pénzügyi ellenőrzési osztály keretén belül is működött egy „Egészségvédelemre kész” tanfolyam.

A tanfolyam 12 hallgatója szép eredményt ért el tanulásban. Előadójuk, dr. Ardeleanu Marius lelkiismeretesen és türelmesen magyarázta a tervbevétt anyagot. Ezenkívül a hallgatókhoz kérdéseire — az egészségügygel kapcsolatban — igyekezett választ adni. A brosúrákat Horváth Anna IV. kerületi Vöröskereszt-titkár rendszeresen beszerezte.

A tanfolyam hallgatói büszkén viselik az „Egészségvédelemre kész” jelvényeket és az a szándékuk, hogy fáradhatatlan munkájukkal alappillérei legyenek a Vöröskereszt előtt álló feladatok teljesítésének. Tudják, hogy ezzel is a békéért folyó harcot erősítik.

C. Braciacu, levelező

VOIVODENI FALUBAN ÖNKÉNTES MUNKÁT VÉGEZNEK AZ IMSZ-TAGOK

A voivodeni falusi IMSZ-szervezetnek tagjai tevékeny munkát fejtenek ki a kulturothron színjátszó csoportjában, valamint a dalárdában. De a szervezetnek kívüli ifjak is nagyszámban kapcsolódnak be a kultúrelébe. A falu csaknem valamennyi fiatalja látja a kultúrshorizont emelésének szükségességét.

Egyes ifjumunkások, mint Kolcsár László, Papp János, Ielciu Nicolae és még mások szorgalmasan igyekeznek a szervezet keretein belül működő betüvető tanfolyamot jól irányítani. Szorgalmasan tanítják többi társukat a betüvetésre. Ugyancsak ifjakból alakult egy csoport, amely mozgósítja a betüvető-tanfolyamon résztvevőket a pontos megjelenésre. A hallgatók a felvilágosító munka eredményeképpen nagy odaadással tanulnak írni és olvasni.

Az ifjuság azonban nemcsak a kulturmunkában vesz tevékenyen részt, hanem — mint öntudatos ifjumunkásokhoz illik — önkéntes munkákra is nagy számban jelentkeztek. A szervezet tagjai a községben épülő iskola építkezéseivel lelkesen dolgoztak; egyesek a téglahordásnál segítettek, mások pedig a falazásnál fejtették ki gyors és jó munkát.

E szép eredmények mellett kerül egy-két kisebb hiányosság, de remélhetőleg ezeket Chintoveanu Sándor rajoni IMSZ-titkár segítségével mielőbb kiküszöbölik az IMSZ-szervezet tagjai.

Ifj. Koszma Sándor, tudósító

A népi demokratikus országok mezőgazdasága a föllendülés útján

(Első oldali cikkünk folytatása.)

ként a szövetkezetek nagy jövedelemre tettek szert, a teljesített munkaesélyekért pedig minden becsületes szövetkezeti dolgozó annyi terményben részesült, amennyit azelőtt sohasem kapott és nem is kaphat, ha saját kis parcelláján dolgozik.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek sikereiket a kommunista és munkáspártok mindennapos gondoskodásának, a falusi kommunisták odaadó munkájának, valamint a Szovjetunióban a kolhozépítés területén kialakult nagy tapasztalatoknak köszönhetik. Ezeket a tapasztalatokat a népi demokratikus országok parasztsága a legnagyobb szorgalommal szívja magába. Jelenleg a népi demokratikus országok kommunista és munkáspártjainak legfontosabb feladata a falun a mezőgazdasági termelőszövetkezetek további politikai, szervezeti és gazdasági megszilárdítása. Ennek alapfeltétele: a termelőszövetkezetekbe való belépésnél az önkéntesség elvének, a működő szövetkezeteknél pedig a szövetkezeti alapszabályzatnak szigorú betartása és a szövetkezeti demokrácia kifejlesztése, továbbá a szövetkezetek helyes vezetésének biztosítása, az öntudatos állami és szövetkezeti fegyelemre való nevelés, a munka helyes megszervezése, a káderek helyes kiválasztása,

elosztása és nevelése. Emlékeztetnünk kell arra, hogy csak a meglévő termelőszövetkezetek mindenirányú megszilárdítása alapján lehet elérni a falun a szocialista szektor fokozatos további növekedését.

A meglévő termelőszövetkezetek megszilárdításáért folytatott harccal egyidőben a kommunista és munkáspártoknak az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztságot sem szabad szem elől téveszteniük. Növelni kell a parasztság gazdasági áru-termelőképességét, fejleszteni kell érdekelttségüket a termelőmunkában.

A népi demokráciák mezőgazdaságának további föllendülésével kapcsolatos feladatok nem lehet megoldani az egész falusi pártmunka erősítése nélkül. Mindenképpen erősíteni kell a falusi pártszervezeteket, a lehető legnagyobb mértékben ki kell szélesíteni kapcsolataikat a tömegekkel, meg kell javítani a parasztságot közölt vezető szerepüket a falun. Gyorsan és bátran ki kell küszöbölni azokat a kísérleteket, amelyek el akarják torzítani a párt helyes politikáját a mezőgazdaságban, mindenképpen biztosítani kell a politika elhajlások nélküli megvalósítását. Ez biztosítja a népi demokratikus államok mezőgazdaságának további sikereit.

A népi demokráciák mező-

gazdaságának általános emelkedése elkerülhetetlen — nyílt és burkolt — osztályharc közepette folyik. A kulákság eszeveszett ellenállást tanúsít, a szabotázs, a diverzió, sőt a terrorcselekmények mellett, mindenemű cselszövényhez folyamodik. A nemzetközi reakció az amerikai imperialisták vezetésével komoly reményeket fűz a kuláksághoz, ennek segítségével próbálja aláásni a népi demokratikus rendszert. Amde e harc során, a kommunista és munkáspártok helyes politikájának eredményeképpen, a falun mindjobban összezsugorodik a kulákság bázisa, a munkásosztály és a dolgozó parasztság munkásosztály vezetése szövetkezeteké pedig egyre szélesebbé és erősebbé válik. A dolgozó parasztság a munkásosztályban tapasztalt vezetőjét látja; támogatja minden kezdeményezését. A kommunista és munkáspártok legfontosabb feladata e szövetség további erősítése.

A parasztság dolgozó tömege a munkásosztály hű szövetséges és tartaléka. A hatalmon lévő munkásosztálynak — tanítja Sztálin elvtárs — „ezt a tartalékot ki lehet és ki is kell használni arra, hogy az ipart a mezőgazdasággal összekapcsolja, a szocialista építési színvonalát emelje és a proletariátus diktatúrájának megadja azt a szükséges alapot, amely nélkül lehetetlen áttérni a szocialista gazdasági rendre”.

Nagyobb gondot a közfogyasztási cikkek minőségének megjavítására

Népgazdaságunk első távlati terve feladatul tűzte ki valamennyi közfogyasztási cikkek minőségének megjavítására. Ez a feladat a közfogyasztási cikkek minőségének megjavítására szolgáló törvényeit megszövegezte, vagy megkerülte.

E nagyszerű, bölcs tanítás helyes alkalmazásával nemcsak a „Menajul”-ban, hanem hazánk számtalan más bűripari, textilipari, élelmiszeripari üzemében értek el eredményt. A még kevésbé öntudatos dolgozók a kár megtérítésén keresztül érzik meg első ízben azt, hogy felületes, figyelmen kívül hagyással milyen veszteséget okoznak népgazdaságunknak a selejttel. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy az első büntetés után minden selejtet termelő munkás lényegesen megjavítja a minőségét.

Elért eredményeink ellenére, a panaszkönyvek újabb bejegyzései azt bizonyítják, hogy egyes üzemekben még ma sem fordítanak kellő gondot a minőségre. A porcelánárva kapcsolatosan az általános vélemény, hogy az utóbbi hónapokban sárgászínű edények kerültek forgalomba és forró vízben könnyen repednek. Ez a minőségi visszaesés valóban fennáll. A kolozsvári állami porcelángyár közel hat hónappal ezelőtt új égetési módszert vezetett be. Az új módszer szerint az égetés időtartama egyharmadára csökkent. A kemencék teljesítőképességének kihasználása szempontjából igen helyes és gazdaságos kezdeményezés volt. Súlyos felületesség volt az, hogy a gyár műszaki osztálya a legújabb vizsgálat nélkül hagyta jóvá az új módszer bevezetését. Mint később kiderült, a kolozsvári gyárban használt finomabb porcelánmassza összetételének nem felel meg az új, gyorsítási módszer. Az így égetett porcelánedények ugyanis elvezítik addigi fehérségét és a hőváltozások következtében törnek. A gyár műszaki vezetői fokozták hibájukat azzal, hogy a selejt növekedése látán is megmaradtak az új módszer mellett.

Találunk bírók feljegyzéseket a panaszkönyvekben a forgalombahozott kötöttáruval kapcsolatban is. A „Victoria” és a „Varga Katalin” gyár dolgozói, bár igyekeznek elégetni minőségi feladatuknak, mégis egyes munkások figyelmen kívül hagyása érdekében több osztályon bevezették a szalagrendszert és megszigorították a minőségi ellenőrzést. A szalagban dolgozó munkások termelés közben is ellenőrizhetik egy-egy más munkáját. A selejtes darabot ugyanis már a következő munkaszakaszban végző dolgozó visszaadja a szalagban előtte ülőnek, hogy javítsa ki. Minden szalagban egy irányító is dolgozik, aki ellenőrzi a minőséget és foglalkozik a kevésbé képzettségű munkásokkal. Ha mégis selejtes ruha kerülne ki a szalagból, az osztály minőségi ellenőre megegyezően visszakiadja a darabot újrafeldolgozásra. A „Flacara” dolgozói között ellenőrző és figyelmes munkával érték el, hogy a termelt mennyiségnek 91,25 százaléka elsőrendű minőségű áru volt.

Lényegesen javult az ötéves terv első évében a kolozsvári „Menajul”-üzemben készített háztartási felszerelések minősége és választéka is. Az elmúlt években gyakran találkoztunk a „Fierul” üzleteinek panaszkönyveiben ilyen bejegyzésekkel: „...lyukak petróleumoskannát vásároltam... néhány darab után használhatatlanná vált a huszrö...”

A „Menajul”-üzem dolgozói, ahonnan ezek az edények származnak, tudomásul szerezve hiányosságukról, az ötéves terv megkezdésekor kitartó harcot indítottak a selejt ellen. Az öntőedény nagyrészt ifjumunkások dolgoztak. A vállalatvezetés gondoskodott arról, hogy az ifjumunkások kivétel nélkül szakmai tanfolyamot végezzenek ismereteik bővítése és munkájuk minőségének megjavítása érdekében. Az ifjak problémáik megoldásánál szívesen szívesen fordulnak Erdélyi Károly sztahanovista öntő segítségéig, aki az üzemben a legjobbjainak öntvényeket készíti. Ha egyes munkások nem fordítanak kellő gondot a minőségre, a vezetőség pénzbüntetéseket is alkalmaz.

Sztálin elvtárs monotta 1931-ben a XVII. pártkongresszuson: „...munkásaink a forgalombahozott áruk minőségét bebiztosítani a forgatás termékek forgalombahozatalát és büntetéssel sújtani mindazokat az elváltakat, személyre való tekintet nélkül, akik a Szovjet hatalomnak a termelés minőségéről és hiánytalan-

ságáról szóló törvényeit megszegik, vagy megkerülte.”

E nagyszerű, bölcs tanítás helyes alkalmazásával nemcsak a „Menajul”-ban, hanem hazánk számtalan más bűripari, textilipari, élelmiszeripari üzemében értek el eredményt. A még kevésbé öntudatos dolgozók a kár megtérítésén keresztül érzik meg első ízben azt, hogy felületes, figyelmen kívül hagyással milyen veszteséget okoznak népgazdaságunknak a selejttel. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy az első büntetés után minden selejtet termelő munkás lényegesen megjavítja a minőségét.

Elért eredményeink ellenére, a panaszkönyvek újabb bejegyzései azt bizonyítják, hogy egyes üzemekben még ma sem fordítanak kellő gondot a minőségre. A porcelánárva kapcsolatosan az általános vélemény, hogy az utóbbi hónapokban sárgászínű edények kerültek forgalomba és forró vízben könnyen repednek. Ez a minőségi visszaesés valóban fennáll. A kolozsvári állami porcelángyár közel hat hónappal ezelőtt új égetési módszert vezetett be. Az új módszer szerint az égetés időtartama egyharmadára csökkent. A kemencék teljesítőképességének kihasználása szempontjából igen helyes és gazdaságos kezdeményezés volt. Súlyos felületesség volt az, hogy a gyár műszaki osztálya a legújabb vizsgálat nélkül hagyta jóvá az új módszer bevezetését. Mint később kiderült, a kolozsvári gyárban használt finomabb porcelánmassza összetételének nem felel meg az új, gyorsítási módszer. Az így égetett porcelánedények ugyanis elvezítik addigi fehérségét és a hőváltozások következtében törnek. A gyár műszaki vezetői fokozták hibájukat azzal, hogy a selejt növekedése látán is megmaradtak az új módszer mellett.

Találunk bírók feljegyzéseket a panaszkönyvekben a forgalombahozott kötöttáruval kapcsolatban is. A „Victoria” és a „Varga Katalin” gyár dolgozói, bár igyekeznek elégetni minőségi feladatuknak, mégis egyes munkások figyelmen kívül hagyása érdekében több osztályon bevezették a szalagrendszert és megszigorították a minőségi ellenőrzést. A szalagban dolgozó munkások termelés közben is ellenőrizhetik egy-egy más munkáját. A selejtes darabot ugyanis már a következő munkaszakaszban végző dolgozó visszaadja a szalagban előtte ülőnek, hogy javítsa ki. Minden szalagban egy irányító is dolgozik, aki ellenőrzi a minőséget és foglalkozik a kevésbé képzettségű munkásokkal. Ha mégis selejtes ruha kerülne ki a szalagból, az osztály minőségi ellenőre megegyezően visszakiadja a darabot újrafeldolgozásra. A „Flacara” dolgozói között ellenőrző és figyelmes munkával érték el, hogy a termelt mennyiségnek 91,25 százaléka elsőrendű minőségű áru volt.

Lényegesen javult az ötéves terv első évében a kolozsvári „Menajul”-üzemben készített háztartási felszerelések minősége és választéka is. Az elmúlt években gyakran találkoztunk a „Fierul” üzleteinek panaszkönyveiben ilyen bejegyzésekkel: „...lyukak petróleumoskannát vásároltam... néhány darab után használhatatlanná vált a huszrö...”

A „Menajul”-üzem dolgozói, ahonnan ezek az edények származnak, tudomásul szerezve hiányosságukról, az ötéves terv megkezdésekor kitartó harcot indítottak a selejt ellen. Az öntőedény nagyrészt ifjumunkások dolgoztak. A vállalatvezetés gondoskodott arról, hogy az ifjumunkások kivétel nélkül szakmai tanfolyamot végezzenek ismereteik bővítése és munkájuk minőségének megjavítása érdekében. Az ifjak problémáik megoldásánál szívesen szívesen fordulnak Erdélyi Károly sztahanovista öntő segítségéig, aki az üzemben a legjobbjainak öntvényeket készíti. Ha egyes munkások nem fordítanak kellő gondot a minőségre, a vezetőség pénzbüntetéseket is alkalmaz.

Sztálin elvtárs monotta 1931-ben a XVII. pártkongresszuson: „...munkásaink a forgalombahozott áruk minőségét bebiztosítani a forgatás termékek forgalombahozatalát és büntetéssel sújtani mindazokat az elváltakat, személyre való tekintet nélkül, akik a Szovjet hatalomnak a termelés minőségéről és hiánytalan-

LASZLOFI IROLTA

A kolozsvári Állami Magyar Színház tevékenysége 1951-ben

Országunk egész gazdasági és társadalmi rendszerét átalakító első öt éves tervének első szakasza lezárult. Helyes vizsgálunk, hogy kultúrforradalmunk egyik fontos tényezője, a színház, mennyiben teljesítette a tervből reá háruló feladatokat. A kérdés felvetésénél le kell szögeznünk, hogy ez egyaránt vonatkozik a kolozsvári Állami Magyar Színház mind minőségi, mind mennyiségi munkájára. Színházunk legfőbb törekvése az, hogy a Párt által eléjé tűzött feladatoknak eleget téve, hozzájáruljon a szociálista realizmus színházának megteremtéséhez és a tömegek neveléséhez.

Az 1951. év tevékenységét megvizsgálva, a kolozsvári Állami Magyar Színház munkájában komoly eredményeket és még elég sok hiányosságot észlelhetünk. Az elmúlt évekhez viszonyítva óriási a fejlődés. Míg 1945. és 1946-ban Molière, Shakespeare vagy Katona József darabjait legfeljebb 3000 néző nézte meg, most 30.000 ember vett részt az előadáson. Gorkij: „Éjjeli menedékhely”-ét 1945-ben háromszor játszottuk 600 nézőnek és a „Jegor Bulicsov”-ot 1948-49-ben 12-szer 4.000 nézőnek, a „Vassza Zseleznova”-t 1949-1950-ben már 39 alkalommal 16.300 ember nézte meg. Az elmúlt évben darabjainkat 15-20-szor játszottuk. A nézők száma mellett örömdetes növekedett a színház bevételének az összege is.

A színház munkában azonban, — amint már említettük, — fokozottabb a minőségi munka jelentősége. Ezen a területen döntő módon megváltozott a műsorpolitika. Az elmúlt évben bemutatott Burjakovszkij nagyértékű darabját: Üzenet az élőknek és Gyákonov: Házaság hozományával című kolozsvári látogatásának. Maxim Gorkij forradalmi drámáját, az Ellen-ségeket is színre hozta a színház művészeti kollektívája. A világirodalom klasszikusait, Sha-

kespeare: Romeo és Juliája képviselte a műsoron. Országos jelentőségű eseményre vált Sütő és Hajdu: „Meztilás menyasszony”-ának színrehozatala. Sikertelen kísérlete volt azonban a színháznak Seinin: „Végzetes örökség” című vígjátékának a bemutatása.

Az 1951-ben elért eredmények nem tehetik elbizakodottá a színház kollektíváját. Az „Üzenet az élőknek” kritikai ülése és az „Ellenségek”-kel kapcsolatos bírálat azt bizonyítja, hogy a színház művészeti kollektívája céltudatos és szervezett munkával nagyobb eredményekre is képes, mint amennyit az elmúlt év folyamán felmutatott. A rendezőknek erőteljesebben kell fejleszteniük ideológiai felkészültségüket és szakmai tudásukat, hogy a színészeknek adott segítséget fokozhassák. De a színészeknek és a színház minden dolgozójának még fokozottabban kell elsajátítania a marxizmus-leninizmus filozófiai tanításait és élesebben kell figyelniük épülő szociálista társadalmunk minden részletét és be kell kapcsolódniuk abba. Színpadi hőseink mindinkább az új típusu emberek lesznek. Új típusu embereket azonban csak olyan színészek tudnak megformálni, akik maguk is új típusu emberekké alakultak.

A színház művészeti kollektívájának kétségkívül eredménye, hogy néhány darabot állandó műsordarabba tudott tenni (Vassza Zseleznova, Romeo és Juliája, stb.), hogy egyes darabokat színvonalasabbá alakított a bemutatás után és hogy a darabok eszméi mondanivalóját pártosan értelmezte. Eredmény az is, hogy Gorkij, Szobko, Gyákonov, Caragiale és Molière darabjait nemcsak tartományunk városában, hanem sok faluban is megismerteti és hozzájárul széles körben a kultúrforradalom kiteljesítéséhez. Művészeti vonalon hiányossága a színháznak, hogy műsoraiban egyáltalán nem szere-

pelnek a magyar klasszikusok alkotásai.

A színház belső életében igen nagy jelentősége van az ideológiai nevelésnek és a Sztánszlávskij körben folyó szakmai nevelésnek. Ezt a munkát azonban még tovább kell fokozni, hogy a művészek befolyása is fokozódhassék a tömegekre ható nevelő munkájukban.

Komoly hiányossága művészeink munkájának a tömegekkel való közvetlen kapcsolat hiánya. Művészeink legfeljebb egy-két kulturversenyen találkozhatnak munkásokkal, vagy egy-egy üzemben, ahova egyesek néha kimennek verset elmondani. Nem történt 1951-ben kezdeményezés arra sem, hogy időnként a színészek és rendezők találkozzanak nézőikkel, a bemutatott darabok színeszi alakításainak megvitatása céljából.

Az ötéves terv második évének kezdetén színházunknak hasznosítania kell az elmúlt év tapasztalatait. Az ideológiai nevelés fokozásával és a szovjet tapasztalatok felhasználásával az előadásokat még magasabb színvonalra kell emelni s ezáltal közelebb kerülni a szociálista realista színház megvalósításához. Erre jó alkalmat nyújt a bemutatott Csepurin darab (Lelkiismeret), a román és magyar realizmus mestereinek (Caragiale és Mikszáth) s a francia romantikus Rostand darabjának (Cyrano de Bergerac), valamint a hazai irodalom egyik írójának L. Fulganak „Az utolsó üzenet” című drámájának a bemutatása. És igen jelentős erőpróbat jelent majd a színházunk számára az év második felében a színház fennállásának 160. évfordulóján ismét bemutatásra kerülő, örökértékű klasszikus drámáknak, Katona József: „Bánk bán”-jának az előkészítése.

JORDÁKY LAJOS,
a kolozsvári Állami Magyar Színház irodalmi titkára

A kolozsvári filmszínházak dolgozói

lelkesen készülnek a lengyel filmünnepélyre

A kolozsvári filmszínházak dolgozói örömmel fogadták a Lengyel Köztársaság fiatal filmművészetének ünnepéről szóló hírt. A lengyel filmművészet szakembereinek látogatása és a lengyel film ünnepe újabb bizonyítéka a két ország termékeny és kölcsönös kulturális kapcsolatának. A lengyel filmművészeti szakemberek kolozsvári látogatása fontos esemény a város kulturális életében, de jelentős esemény a filmszínházak dolgozóinak tevékenységében is.

A Tartományi Filmszínházi Vállalat irányítása mellett, a filmszínházak dolgozói minden segítséget megadnak a „Populár” filmszínház munkaközösségének, ahol a filmünnepély fog lezajlani. Az ünnepély alapos és körültekintő előkészítése konkrét terv alapján történik. A legjobb dolgozók részvételével szervező, népszerűsítő, díszítő és technikai csoportok alakultak. A „Populár” filmszínházban, felvilágosító és jegyelvételi iroda létesült, amely már meg is kezdte mű-

ködését. A filmünnepély iránt a város lakossága körében nap-nap után fokozódik az érdeklődés.

A lengyel filmünnepély január 20-án, vasárnap este 6 órakor, a lengyel filmművészeti szakemberek jelenlétében ünnepélyes keretben között nyílik meg. A megnyitó ünnepély keretében a lengyel filmművészet legújabb alkotását, a „Legyőzhetetlen város” című filmet mutatják be.

Tizenkilenc dolgozót szakképesítettek a bánffyhunyadi „Munka” termelőszövetkezetben

Nemrég fejeződött be szövetkezetünkben az első továbbképző szakmai tanfolyam. Vizsgálunk eredménye bizonyítja, hogy fáradozásunk nem volt hiábavaló. A tanfolyam megkezdésekor 29 elvtárs iratkozott be, s közülük 19-en kapták meg a szakmai képesítést. A tanfolyam ideje alatt nehézségeink is voltak. Egyes dolgozóknak nehézséget jelentett az, hogy a napi munka mellett kellő időt szakítsanak a tanulásra. Nehézségeket azonban leküzdötték, mert itt olyan dolgokkal ismerkedtek meg,

amely eddig előttük ismeretlen volt.

Mi, a „Munka” Szövetkezet szakmai tanfolyamát végzett hallgatói vállaljuk, hogy a közeljövőben induló másodfokú szakmai tanfolyamon, valamennyien részt veszünk. Még nagyobb odaadással fogunk tanulni, tudva azt, hogy csak tanulás révén emelhetjük szakmai és politikai színvonalunkat.

Holló Julia,
a bánffyhunyadi „Munka”
termelőszövetkezet
dolgozója

UJTÁS A TORDAI „FIERUL” ÁLLAMI KERESKEDELMI VÁLLALAT VEGYIÖSZTÁLYÁN

A tordai „Fierul” festék- és vegyiosztályának felelőse vagyok. Mint élmunkás igyekszem jó példát mutatni munkatársaimnak és mindenben segítségükre lenni. Igen fontosnak tartom azt, hogy a munkánkat jól szervezzük meg és kollektíven dolgozzunk.

Hogy forgóalappunkkal is helyesen gazdálkodjunk, igyekszünk a kevésbé forgalmas árut minél előbb eladni. Raktárunkban mintegy 300 kilogram szalmiáksó hevert. Nem vette meg senki, mert poralakban nem lehet forrasztáshoz használni. Sokat gondolkodtam azon, hogyan préselhetném össze nagyobb darabokba. Egy kis mennyiséggel ez is vittem, hogy kísérletezzem vele. Kötőanyagot adtam hozzá, s így sikerült darabokká préselnem, közben a szalmiáksó nem veszítette el eredeti tulajdonságát.

Juhász Jenő, levelező

Színház – Mozi – Opera

ÁLLAMI ROMÁN OPERA:

1952. január 18-án, pénteken este 8 órakor: *Onyegin*.
1952. január 20-án, vasárnap este 8 órakor: *Traviata*.

ÁLLAMI MAGYAR OPERA:

Január 17-én, csütörtökön este 8 órakor: *Pillangó menyasszony*.
Január 20-án, vasárnap délután 3 órakor: *Cigánybűb*.

ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ:

Pénteken, január 18-án este 8 órakor: *Harmadévesek*. (A Szentgyörgyi István Színművészeti Intézet előadása).

Szombaton, január 19-én este 8 órakor: *Lelkiismeret*. (Harmadszor).

A KOLÓZSVÁR

ÁLLAMI BÁBSZÍNHÁZ MÜSORA

Csütörtökön, január 17-én délután 3 órakor: *Himola bűncsej*.
Pénteken, január 18-án este 8 órakor: *Botcsinálta dokor*. (Felnőtteknek)

MOZI:

„AUGUSZTUS 23” MOZGÓ: *Fel-szabadított föld*. Előadások kezdete: 11, 13, 15, 17, 19, 21 órakor. Vasárnap délelőtti matiné 9, 11 és 13 órakor.

MAXIM GORKIJ MOZGÓ: *A windsori vig nök*. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtti 9 és 11 órakor matiné.

HALADÁS MOZGÓ: *Marit*. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtti 11 órakor matiné.
MUNKÁS MOZGÓ: *Janika*. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap délelőtti 9 és 11 órakor matiné. Következő műsor: *Az eskü*.

VÖRÖS CSILLAG MOZGÓ: *A kis iskolás leány*. Előadások kezdete 4, 6, 8-kor. Vasárnap d. e. 11 óra, kor matiné.

POPULAR MOZGÓ: *Három találkozás*. Előadások kezdete 3, 5, 7, 9 kor. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné.

ÚJ IDŐK MOZGÓ: *Hivadó*.
Egy új hatalság Színca.

A Színművészeti Intézet gyakorló színházának BEMUTATÓ ELŐADÁSA:

Harmadévesek

A kolozsvári Állami Magyar Színházban január 18-án, este 8 és 25-én délután 3 órakor.
JEGYEK AZ „ARTA”-NAL.

Közlemények

A RNK RADIOJA MAGYAR ADÁSÁNAK MÜSORA

PÉNTEK, január 18.

Radio Temesvár I. 397 m. 6 óra 50-kor: Hírek, zene. Radio Romania 1935 és Bukarest II. 285 m. 12 óra 30-kor: Hírek, hirmagyarázat, zene. Temesvár I. 397 m. 16 órakor: Hírek, 16.15 órakor: Térkép előtt „Brazilia”. 16.25 órakor: Filmkrónika. Radio Romania 1935 m., Bukarest II. 285 és Temesvár I. 397 m. 19 óra 30-kor: Agitátorok negyedórája. 19.45-kor: Pap Elek kazánfenntartó csoportja kiküszöbölte az üzemzavart a nagyváradi villamosműveknél. Riport. 19.50-kor: Radioposta. Radio Romania 1935 és Temesvár II. 540 m. 22.35 órakor: Hírek.

VÁRHATÓ IDŐJÁRAS. Változóan felhős idő. álméleti tisztulásokkal. Néhány helyen, inkább csak nyugaton kevés havazás, vagy havaseső. Mérsékelt déli szél. A hőmérséklet emelkedik, nyugaton nap-pal elér a +5 fokot. Gyenge északai fagy. Kolozsváron szerdán hajnalban -4 fok, délben +2 fok volt, a légnyomás 767 mm., gyengén süllyed.

A VÖRÖSKERESZT Kolozsvártartományi szervezete ápolónői tanfolyamot létesít. Beiratkozások: január 17-február 1-ig a Vöröskereszt tartományi szervezeténél (Szabadság-ter 24 szám). Bővebb felvilágosításokat ugyanott adnak.

* HALÁLOZÁS. Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szerető férj, édesapa, testvér Gáspár Árpád CFR festő, 16-án, szerdán reggel 28 éves korában meghalt. Temetése 18-án, pénteken délután 4 órakor lesz a temető nagykápolnájából. A gyászoló család.

Apróhirdetések

ELADÓ egy Singer barkaros cipész varrógép. December 30-utca 23. udvarban, cipézműhely. — ARA-GAZ tartályt, 10 literest, megvételre keresek. Missel Edit, Zola Emil-utca 9 szám, II. emelet. — ELCSERÉL-NEM temesvári két szoba, hallos, összkomfortos lakásomat egy szobás kolozsvárral. Telefon: 10-86. — EGY autópönyva 3x3 és feles eladó. Szabadság-ter 14. ajtó. — KOMBINÁLT szobabútor keresek. Cim a kiadóban. — KERESÉK sürgősen jókarban lévő, zománcozott asztali kályhát. Mihályné, Maloasa-utca 7. — HEGEDÜT jutányos áron vennék rossz állapotban is. Szécheny-ter 11. ajtó 3. — ELADÓ férfi irhabunda, női nylonkabát, Megtekinthető Molotov-utca 45. házfelügyelőnél. — VESZÉK világos toalettet, kerek asztalt. Agyagdomb-utca 20. — MODERN kétszemélyes kanapé eladó. Dávid Ferenc-utca 6. hátul az udvarban. — ELADÓ egy sodronyos ágy, három matrácós ágy és négy párna, antik tükör, székény. Haiducului-utca 16 szám.

Azonnali belépésre keressünk GYAKORLOTT GÉPIRÓ-NŐT. Jelentkezni lehet a „Világosság” szerkesztőségében.

SPORT

FAZAKAS MAGDA ÉS BOLDIS LÁSZLÓ A TARTOMÁNYI GYORSKORCSOLYÁZÓ BAJNOKSÁGOK ÖSSZETETT VERSENYÉNEK GYŐZTESEI

KOLOZSVÁR. — Kíváló jégviszonyok mellett rendezték meg a tartományi gyorskorcsolyázó bajnokságok második napi versenyszárait, amelyen Fazakas Magda a Haladás versenyzője két versenyszámban, míg Jakabfi Vera a Lokomotiva korcsolyázója az 1500 méteres futásban ért el új országos rekordot. A férfi összetett versenyben Boldis László, a Haladás versenyzője került ki győztesként 237.73 ponttal. 2. Sarca Titus (Tudomány) 244.47 p. 3. Pálfi Sándor (Vasas) 256.86 p. A női összetett verseny győztese Fazakas Magda (Haladás) 315.86 p. 2. Farkas Mária (Haladás) 353.74 p. 3. Nagy Eta (Haladás) 473.89 p. Az ifjúsági ifjúsági versenyben: 1. Székely Zoltán (Haladás) 200.60 p. 2. Román Tiberiu (Tudomány) 212.23 p. 3. Simu Mircea (Tudomány) 212.26 p. Az ifjúsági leányversenyben: Jakabfi Vera (Lokomotiva) 248.25 p. 2. Greta Mária (Spárták) 270.11 p. 3. Matei Doina (Spárták) 276.50 p. Fazakas Magda az 1000 méteres futásban 2:43.9 mp. míg a 3000 méteres futásban 8:11.3 mp-es idővel állított fel új országos rekordot. 2. Farkas Mária 2:45.2 mp. és 9:41.5

mp. 3. Nagy Eta 3:51.4 mp. és 12:21.2 mp. Az 1500 m. ifjúsági leányversenyben Jakabfi Vera 3:40.8 mp-es idővel ért el új országos rekordot. 2. Matei Doina 3:42 mp. 3. Greta Mária 3:53.9 mp. Az 500 méteres futásban: 1. Jakabfi 1:21.9 mp. 2. Bánk Julia (Spárták) 1:31 mp. 3. Greta Mária 1:34.3 mp. A legnagyobb küzdelem az 1500 méteres férfi futásban volt, melyet Sarca nyert meg 2:54.6 mp-es idővel 2. Boldis 3:00 mp. 3. Pálfi 3:10.6 mp. Az 5000 méteres futásban: 1. Boldis 10:18.3 mp. 2. Király 11:11.1 mp. 3. Pálfi 11:12 mp. A 3000 méteres ifjúsági fiúversenyben 12 induló közül: 1. Székely 7:11 mp. 2. Simu 7:26.4 mp. 3. Kulesár 7:41.6 mp. Ezen a versenyen a dési Spárták 6 versenyzője is részt vett. A verseny győztesei és helyezettei részt vesznek az országos bajnokságok küzdelmeiben.

Világosság

Szerkesztőség: Horea-ut 6, II. emelet.
Telefon: 15-35.
Kiadóhivatal: Molotov-utca 16.
Telefon: 19-11.